

COLUMN MYRTHE MEESTER

Hemelwezens

Ik ben niet de enige die tijdens de coronacrisis een dier in huis heeft gehaald. We hebben de tijd, zijn eenzaam en vervelen ons. Bovendien

stroomt Marktplaats juist tijdens de lentemaanden vol met foto's van de schattigste pasgeboren beestjes, die je dezelfde dag nog kunt ophalen. Voor ik het weet wonen er in mijn hal twee jonge konijnen, het een wit, het ander gevlekt, die me een warm, verliefd gevoel bezorgen. Die liefde is gelukkig wederzijds, vooral vanaf het moment waarop ik het tweetal tijdelijk scheid omdat het mannetje vruchtbaar is maar nog niet gecastreerd. Wekenlang leef ik te midden van twee eenzame dieren die me met hun ogen smeken om brokjes en aandacht. Nooit had ik gedacht dat konijnen zo communicatief zouden zijn, zo actief en alert en verlangend naar de aanwezigheid van een mens om te likken en tegenaan te liggen. Blijkbaar ben ik in hun beleving een medekonijn.

Kunstenaar Shao Fan (1964, Beijing) is gefascineerd door de grensvervaging tussen mens en dier, vooral die tussen mens en konijn. Konijnen en hazen worden in de taoïstische traditie geassocieerd met onsterfelijkheid en een lang leven, en inderdaad zien de langoren die Fans schilderijen bevolken eruit als mediterende wijzen, met een strenge, imponerende blik. Dit zijn geen dieren die zich straffeloos in een hokje laten opsluiten; in niets doen ze denken aan de schattige konijnenplaatjes die je tegenkomt op internet. Fan breekt met het cliché dat konijnen knuffeldieren of gebruiksvoorwerpen zijn. Zijn konijnen zijn reusachtig groot en torenen als statige piramides boven je uit, twee meter breed, drie meter hoog. In het oppervlak van zijn schilderijen zouden met

gemak zes konijnenkooitjes uit de dierenwinkel passen. 'Ik laat me niet overheersen,' zeggen zijn mythische dieren, 'noch doorgronden. Ik ben geen passief, dom, lijdzaam kooidier, en ik heb verdriet om de miljarden konijnen die wereldwijd in kleine hokjes worden weggestopt.'

Op één van Fans schilderijen die momenteel te zien zijn in Het Noordbrabants Museum, Hand-licking Rabbit, is een konijn in tranen uitgebarsten, zijn snuit in zijn pootjes begraven. Hij doet me denken aan het beroemde beeld van de Huilende Boeddha, die om het leed in de wereld weent. Maar de meeste indruk maakt Dingyou I, een inkttekening op rijstpapier van een langgerekt konijn dat – als een heilige – wordt omgeven door een aureool van licht. Fans inkttekeningen kennen geen contouren, slechts losse penseelstreepjes, en hebben daardoor iets etherisch en ijls, alsof het konijn in de ruimte zou kunnen oplossen. De lange oren priemen als minaretten de hoogte in, als kerktorens of Griekse zuilen – antennes om een goddelijke boodschap op te vangen?

Na de tentoonstelling word ik thuis verwelkomd door twee enthousiaste, hongerige konijnen die op hun achterpootjes staan in een ren vol keuteltjes en hooi. Hun door en door aardse verschijning lijkt in niets op de plechtige, meditatieve hemelwezens van Shao Fan. Maar als ik die avond op mijn buik bij de beestjes in de ren lig, oog in oog, besef ik dat ze niet slechts lief en schattig zijn, geen speeltjes of bezit. Ik heb een stukje levende, ongrijpbare natuur in huis gehaald, een echo van het bos, van ruisende bomen en ondergrondse gangenstelsels. En precies in dat restje ontembare vrijheid schuilt de schoonheid – de mystiek misschien zelfs – van het leven met konijnen.

DE EXPOSITIE SHAO FAN: BETWEEN TRUTH AND ILLUSION IN HET NOORDBRABANTS MUSEUM IS VERLENGD T/M 18 OKTOBER 2020.